

Annika Juurikko
hallitussihteeri

Sosiaali- ja terveystoimikunnalle

HE 163/2017 vp laiksi lapsilisälain 7 §:n muuttamisesta

Alla vastauksia sosiaali- ja terveystoimikunnan kuulemisessa 14.11.2017 esitettyihin kysymyksiin. Opiskelijaperheisiin vaikuttavista päätöksistä on liitteenä erillinen, sosiaali- ja terveystoimikunnan ja opetus- ja kulttuuriministeriön yhteistyönä tuotettu muistio. Liitteenä myös vuoden 2018 talousarvioesityksen lapsivaikutuksia kartoittava valtiovarainministeriön muistio.

Lapsilisän yksinhuoltajakorotuksen korotus ja määräaikaisen verotuksen lapsivähennyksen poistuminen vuonna 2018

Valiokunnassa toivottiin taulukkomuotoista esitystä lapsilisän yksinhuoltajakorotuksen tasokorotuksen ja määräaikaisen verotuksen lapsivähennyksen poistumisen vaikutuksista vuonna 2018. Ks. taulukko alla.

Lapsilisän yksinhuoltajakorotuksen korotus ja määräaikaisen verotuksen lapsivähennyksen poistuminen vuonna 2018: Arvio vaikutuksesta yksinhuoltajatalouksien keskimääräiseen käytettävissä olevaan tuloon lapsiluvun mukaan

	Muutos, €/kk		Muutos %	
Yksinhuoltajataloudet, joissa vain alle 18-vuotiaita lapsia	Pl. laskennallinen toimeentulotuki	Ml. laskennallinen toimeentulotuki	Pl. laskennallinen toimeentulotuki	Ml. laskennallinen toimeentulotuki
1 lapsi	-2,2	-1,6	-0,1 %	-0,1 %
2 lasta	-3,8	-2,6	-0,1 %	-0,1 %
3 lasta	-6,3	-4,0	-0,2 %	-0,1 %
4 lasta	-10,0	-6,8	-0,3 %	-0,2 %
5 lasta	-7,8	-5,4	-0,2 %	-0,2 %
6 tai useampi lasta	0,5	0,1	0,0 %	0,0 %
Yhteensä	-3,3	-2,3	-0,1 %	-0,1 %
Yksinhuoltajataloudet, joissa sekä alle 18-vuotiaita että 18-vuotta täyttäneitä lapsia				
2 lasta*	-1,4	-1,0	0,0 %	0,0 %
3 lasta*	-2,3	-1,8	-0,1 %	0,0 %
4 lasta*	-5,6	-3,6	-0,2 %	-0,1 %
5 tai useampi lasta*	-8,3	-5,6	-0,2 %	-0,1 %
Yhteensä	-2,1	-1,5	-0,1 %	0,0 %

*Lapsiluku sisältää myös yli 18-vuotiaat lapset

Taulukon tulosten tulkinnasta

Vertailuasetelmassa tarkastellaan pelkästään yksinhuoltajakorotuksen korotuksen ja määräaikaisen lapsivähennyksen poistumisen yhteisvaikutusta. Muilta osin tulot, etuus- ja veroperusteet ovat vuoden

2017 mukaiset. Muissa selvityksissä on saatettu käyttää erilaista vertailuasetelmaa ja/tai ne ovat saattaneet kattaa laajemmin etuus- ja veroperusteisiin tehtäviä muutoksia.

Laskelmat on tehty STM:ssä Tilastokeskuksen SISU-mikrosimulointimallilla (vuoden 2017 tasoon ajantasaistettu vuoden 2015 pohja-aineisto)

Tarkastelussa on eroteltu yksinhuoltajataloudet, joissa ainoastaan alle 18-vuotiaita lapsia sekä yksinhuoltajataloudet, joissa sekä alle 18-vuotiaita että yli 18-vuotiaita ”lapsia”.

Valtaosa yksinhuoltajatalouksista on yhden, kahden tai kolmen lapsen talouksia. Tätä isommat yksinhuoltajataloudet ovat varsin harvinaisia.

Perherakennetta koskeva on tieto rekisteripohjainen ja siihen voi liittyä epätarkkuutta.

Tiedot voivat poiketa vähäisessä määrin hallituksen esityksen perusteluissa esitetystä. Pääosin tämä johtuu aikaisempaa tarkemmasta luokittelusta. Käytettävissä olevien tulojen muutokset ovat edelleen hyvin pieniä.

Muutokset on esitetty sekä ilman laskennallisen toimeentulotuen vaikutusta että toimeentulotuki huomioon ottaen. Toimeentulotuen mallipohjaiseen tarkasteluun liittyy suuria menetelmällisiä ongelmia ja epätarkkuutta.

Luokkien/perhekokojen väliset erot muutoksissa eivät välttämättä ole tilastollisesti merkitseviä.

Ns. lapsibudjetoinnin eteneminen

Talousarvion lapsiin kohdistuvien määrärahojen kokonaistarkastelua, ns. lapsibudjetointia, edistetään käynnissä olevassa hallituksen Lapsi- ja perhepalvelujen muutosohjelma- kärkihankkeessa (ns. LAPE-hanke). Lisätietoa LAPE-hankkeen lapsibudjetoinnin kehittämistä koskevasta alahankkeesta löytyy esim. osoitteesta

<http://stm.fi/documents/1271139/2802197/Lapsibudjetointi.pdf/a90cbc3e-dcf3-4bef-b53a-0361444a02f3>

Valtiovarainministeriön koordinoiman Avoin hallinto -hankkeen puitteissa järjestettiin 14.11.2017 Lapsen oikeuksien ajankohtaispäivä. Tilaisuus järjestettiin yhteistyössä LAPE-hankkeen kanssa. Tilaisuudessa oli mukana lasten asioiden parissa työskenteleviä, säädösvalmistelijoita sekä päätöksentekijöitä. Tilaisuuden sisältö oli suunniteltu yhdessä Lapsiasiavaltuutetun toimiston ja Mannerheimin Lastensuojeluliiton kanssa. Tilaisuudessa kuultiin hallinnon ja tutkimuskentän esitykset ajankohtaisista lapsiasi-oista 100-vuotiaassa Suomessa ja pohdittiin, millaista yhteistyötä eri tahot voivat tehdä yhdessä, jotta lapsivaikutusten arviointi saadaan päätöksenteon työkaluksi. Tavoitteena on valmistella suomalaista yhteistyömallia lapsivaikutusten arviointiin. Lisätietoa em. tilaisuudesta esim. osoitteesta

http://avoinhallinto.fi/assets/files/2017/10/Lapsen-oikeuksien-ajankohtaisp%C3%A4iv%C3%A4_ohjelma.pdf

LIITTEET

Muistio /lapsiperheet (valtiovarainministeriö)

Muistio /opiskelijaperheet (opetus- ja kulttuuriministeriö ja sosiaali- ja terveysministeriö)

